

plagiátorstvo

„používanie cudzích publikovaných i nepublikovaných myšlienok, formulácií, poznatkov, výsledkov bádania alebo iných výsledkov tvorivej práce, ako aj ilustrácií, tabuliek, fotografií a pod. bez udania zdroja v zozname použitej literatúry“

plagiátorstvo z nedbanlivosti, keď autor napríklad zabudne uviesť zdroj do zoznamu bibliografických odkazov, čo je však tiež neprípustné

plagiátorstvo

slovo *plagiarius* (plagiátor) bolo v starovekom Ríme označenie pre únoscu detí a otrokov,

súčasnosť: "únos"/odcudzenie myšlienok a nápadov, ktoré potom plagiátor prezentuje ako svoje vlastné

plagiátorstvo

Etický, morálny a právny rozmer,

ak niekto vydáva cudziu prácu alebo jej časť ako svoj
výtvor je to **neetické**,

právny rozmer (Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon)
spočíva v tom, že plagiátor **porušuje autorské práva**
autora a môže sa tým dopustiť trestného činu, v závislosti
od závažnosti prípadu,

v pracovnom živote môže mať plagiátorstvo za následok
rozviazanie pracovného pomeru (napríklad pri vykonávaní
novinárskej profesie), počas štúdia na škole a pod. –
rôzne, až vylúčenie zo školy.

práca považovaná za plagiát

Klonovanie

Kopírovanie (CTRL+C)

Drobné úpravy

Jeden zdroj

Spájanie textov (mashups)

Necitovanie textu

Citáty bez úvodzoviek

Vylepšovanie literatúry

Nevyhľadateľný IZ

Bibliografický odkaz na IZ, ktorý sa nedá vyhľadať

Zneužitie autocitácií

Používať len vlastné myšlienky? NIE!!!!

vysokoškolská práca je potvrdením kreativity, ale zároveň overením určitého stupňa odbornosti a sumarizovaním naštudovaných znalostí. Pri tvorbe seminárnej a inej vysokoškolskej práce budete musieť využívať zdroje vytvorené inými autormi ako východiská, teoretické alebo výskumné základy, ako opory vlastnej argumentácie a pod. (Roig 2006).

využívanie cudzích zdrojov si vyžaduje správne citovanie a odkazovanie na pôvodné zdroje a pôvodných autorov, parafrázovanie myšlienok a odlíšenie vlastného prínosu od prínosu iných autorov (Roig 2006).

Dôvody prečo sa vytvárajú plagiáty

nedostatok času – zlé hospodárenie s časom a zlá organizácia práce, úzkosť, tieseň, panika

vnímanie on-line informácií ako vlastníctva verejnosti

neznalosť pravidiel citovania a odkazovania na použité IZ

mylná interpretácia duševného vlastníctva, t.j. nerozlišovanie verejných informácií a nápadov chránených autorským právom

mylná interpretácia pojmu „všeobecne známe“ myšlienky a fakty

terminologická zámena a neúmyselné plagiátorstvo (parafráza, citácia, plagiát)

nedostatok schopností začleniť zdrojový materiál do svojich vlastných zistení, tvrdení

lenivosť a nedbalosť

Univerzity a plagiátorstvo

rozsiahle databázy študentských prác a špecializovaných softvérov - umožňujú porovnávať navzájom texty a tak odhaliť plagiát od originálneho textu.

Univerzity a plagiátorstvo

Na STU podlieha každá záverečná práca (bakalárska, diplomová, dizertačná) **kontrole originality**.

Študent je povinný elektronickú kópiu práce nahrať do **Centrálneho registra záverečných prác** prostredníctvom AIS.

Výsledkom kontroly originality ZP v CRZP je **Protokol o kontrole originality**, ktorý obsahuje informáciu o miere podobnosti práce s inými a podozrivé časti práce.

FIIT a plagiátorstvo

V prípade zistenia plagiátorstva a odpisovania na testoch, budú vykonané najprísnejšie možné opatrenia v súlade s platnými predpismi. Tieto opatrenia sa uskutočňujú v rámci predmetu a v rámci disciplinárneho konania.

Opatrenia v rámci predmetu

Odpisovanie na teste konanom v priebehu výučby má za následok vylúčenie z testu a jeho hodnotenie počtom nula bodov.

FIIT a plagiátorstvo

Odpisovanie na skúške má za následok vylúčenie zo skúšky a hodnotenie študenta známkou FX.

Odovzdanie projektu, ktorý obsahuje cudzie časti bez uvedenia zdroja predstavuje neakceptovateľné odovzdanie projektu. Ak je odovzdanie vlastného projektu stanovené ako podmienka absolvovania predmetu, plagiátorstvo v hociktovej jeho časti má za následok hodnotenie študenta známkou FX.



FIIT a plagiátorstvo

Disciplinárne konanie

O každom prípade plagiátorstva a odpisovania bude informovaný dekan fakulty so žiadosťou o prerokovanie disciplinárneho priestupku.

Disciplinárny priestupok sa rieši pred disciplinárnou komisiou fakulty. Za disciplinárny priestupok disciplinárna komisia podľa Študijného poriadku STU má možnosť navrhnúť dekanovi, aby príslušnému študentovi udelil pokarhanie, podmiennečne ho vylúčil zo štúdia alebo ho vylúčil zo štúdia.

<http://www2.fiit.stuba.sk/~vranic/plagiat.html>



Antiplagiátorské systémy

Slovensko: ANTIPLAG (v rámci CRZP), PLAG (www.plag.sk)

Svet:

Turnitin (turnitin.com)

WriteCheck (writecheck.com)

iThenticate (ithenticate.com)

Check for Plagiarism (checkforplagiarism.net)

Viper (www.scanmyessay.com)

Plagiarisma.net

Prehľad systémov: *Plagiat Portal* (plagiat.htw-berlin.de/software-en)

Ako sa vyhnúť plagiátorstvu

Zverejnením všetkých informačných zdrojov, ktoré ste pri písaní práce použili.

Správnym citovaním/parafrázovaním s uvedením kompletných bibliografických odkazov použitých informačných zdrojov.

etika

Nie vždy je však jasné čo je považované za etické správanie.

Mnoho firiem, organizácií, združení, profesií či komunit preto zaviedlo do praxe etický kódex.

Etický kódex - súhrn noriem, pravidiel a princípov, podľa ktorých sa musí riadiť každý člen skupiny.

Jeho úlohou je teda usmerniť správanie sa pracovníkov. Mal by zabezpečiť dodržiavanie noriem, vytvorenie pozitívneho imidžu skupiny, zamedziť vzniku konfliktov a mal by byť návodom ako riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú.

Citačná etika

Získavanie informácií

prístup k informáciám, selekcia, kódexy, overovanie pravdivosti informácií, predpovedanie dôsledkov, informačné potreby – kontexty: úloha, problém, digitálne rozdelenie, informačná chudoba

Využívanie informácií

dostupnosť, slobodný prístup k informáciám, intelektuálna sloboda, cenzúra, copyright, oprávnené využitie, komerčné využitie

Tvorba informácií vlastníctvo

zodpovednosť, pravidlá, intelektuálna sloboda, plagiátorstvo, copyright, princíp najmenej námahy, cnosť

Online interakcia

bezpečnosť, ochrana, autentifikácia, antisociálne správanie: pirátstvo, kyberkriminalita: trolling, spamming



Citačná etika

správne používanie literatúry poslúži čitateľovi a chráni

morálny kredit autora,

počet a najmä kvalita použitých zdrojov predurčujú kvalitu práce,

je potrebné odkazovať na všetky zdroje,

bez odkazu možno uviesť len všeobecne známe fakty a pôvodné myšlienky (závery).

Citačná etika

Nikdy neurobíte chybu, ak sa budete držať jednoduchej zásady - **uvádzať každý prevzatý údaj.**

Pôvodné myšlienky sú tie, ku ktorým ste dospeli sami (na základe vášho výskumu - analýzou, experimentom atď.)

Prečo citovať

Legislatíva: Zákon č. 185/2015 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom

Etická rovina:

akademická etika – plnenie študijných povinností bez podvodov, bez vydávania cudzej práce za vlastnú ...

porušovanie akademickej etiky znižuje kvalitu vzdelania, kredit univerzity

Spätné overovanie myšlienok

Schopnosť práce s literatúrou

Získanie širšieho kontextu



Pravidlá citovania

Norma STN ISO 690 Informácie a dokumentácia. Návod na tvorbu bibliografických odkazov na informačné pramene a ich citovanie

Obsahuje pravidlá písania a odkazovania bibliografických citácií dostupných dokumentov.

V norme sú stanovené

Všeobecné pravidlá pre písanie údajov bibliografických citácií – autor, názov, vydanie

Formálna úprava a štruktúra citácií (v akom poradí a v akej forme sa zapisujú)

Povinné a nepovinné údaje

Usporiadanie súpisov bibliografických citácií a metódy odkazov.

Základné pojmy

Citát (quotation): „Je to text, ktorý sme doslovne prevzali z nejakého dokumentu, informačného zdroja. Píšeme ho v úvodzovkách.“

Citácia alebo citovanie (citation): „Skrátené označenie prameňa podľa niektorej metódy odporúčenej normou ISO 690 [...] Citácia slúži na spojenie citovaného miesta so záznamom o citovanom dokumente.“ Tento záznam je potom položkou v zozname bibliografických odkazov.

Základné pojmy

Zoznam bibliografických odkazov (references/bibliographic references): zoznam citácií použitých v dokumente v abecednom poradí (zjednodušene **zoznam použitej literatúry**)

Parafráza prevzatý text sa uvádza vlastnými slovami autora písomnej práce a nedáva sa do úvodzoviek. Parafráza sa používa na zjednodušenie alebo zrozumiteľnejšie vyloženie použitého zdroja pri zachovaní jeho pôvodného obsahu

Všeobecné zásady citovania

Prehľadnosť a jednotnosť údajov,

Presnosť – vybrať si jeden spôsob citácie pre danú prácu a dodržiavať to pri všetkých citáciách,

Úplnosť – viac údajov pre spätnú identifikáciu,

Použitie primárnych prameňov – citovať údaje iba z publikácií, ktoré sme mali v „ruke“,

Platí zásada zachovania pravopisných noriem pre daný jazyk
(pri cudzojazyčnej literatúre),

Platí zásada zachovania jazyka knihy – neprekladáme údaje o
názve, autorovi, vydaní, mená vydavateľov,

Chýbajúce údaje sa preskakujú – pokiaľ chýba údaj,
vynecháme ho a pokračujeme údajom nasledujúcim.

Hlavné zásady citovania

Citovaný text musí byť presnou kópiou originálu, pri parafrázovanom texte je potrebné dbať na dodržanie pôvodného významu.

Citáty by nemali byť dlhšie ako 3 až 4 riadky, pokiaľ vypustíme v citáte určité formulácie z pôvodného textu, musí byť jasné, že sme to urobili. Vypustené slová nahradíme tromi bodkami v hranatej zátvorke [...].

Pri preklade citátu (napr. z Aj) je potrebné dôsledne dodržať pôvodný význam.

Pri parafrázovanom texte uveďte tiež zdroj formou:
Spracované podľa Stimpsona (2006, str. 114 – 118).

Každý použitý zdroj si hneď zaevidujte v zozname literatúry so všetkými náležitými údajmi (podľa normy ISO 690).

Zdroje údajov pre citácie

VŽDY PRIMÁRNY DOKUMENT!!!

Je potrebné poznať:

Údaje, ktoré charakterizujú publikáciu – štruktúra,

Odkiaľ tieto údaje čerpať – pramene,

Ako ich zapisovať – norma,

Pramene údajov citácie – titulný list, rubová strana titulného listu, tiráž, stránkovanie publikácie....

citát

„Analýzou podnikových procesov môžu byť operácie v organizácii efektívnym spôsobom preskúmané a vylepšované.
„Modelovanie procesov je tiež neoddeliteľnou súčasťou implementácie každého systému kvality alebo IT projektu“ [7].

Analýza podnikových procesov je samostatná nezávislá činnosť, ktorá predchádza činnostiam budovania informačného systému podniku a implementácie workflow.

Zoznam bg. odkazov:

[7] BUBENÍK, P.: Podporné nástroje pre modelovanie podnikových procesov [online]. [s.a.]. [cit. 2008-12-11]. Dostupné na internete: <<http://fstroj.utc.sk/kpi/bubenik/mapovanie%20procesov.pdf>>.

Parafráza

Text:

... "Rozsah práce je spravidla 60 - 100 strán. Do tohto rozsahu sa počíta len hlavný text, t. j. úvod, kapitoly, záver a zoznam použitej literatúry. Dôležitejší ako rozsah práce je kvalita práce a úroveň jej spracovania. Pri písaní je dôležité dbať na vyváženosť (proporcionálnosť) jednotlivých častí práce".....

Parafráza:

Práca, by mala obsahovať 60 – 100 strán. Dôležitejšia však je kvalita a úroveň práce [4].

Zoznam bg. odkazov

[4] GONDA, Vladimír: Ako napísať a úspešne obhájiť diplomovú prácu. Bratislava: Elita, 2003. 124 s. ISBN 80-8044-076-X.

Metódy citovania (techniky citovania)

1. Systém mena a dátumu (harvardský systém) – príklad:

Myšlienka neviditeľného deja bola vedecky skúmaná (Crane 1972). Jej absenciu medzi historikmi postrehol Stieg (1981). Je možné, že

v zozname bibliografických odkazov

CRANE, D., 1972. *Invisible Colleges*. Chicago: University of Chicago Press.

STIEG, M. F., 1981. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, 42(6), 549-560.



Metódy citovania (techniky citovania)

2. Číselné odkazy - príklad

Myšlienka neviditeľného deja bola vedecky skúmaná (26). Jej absenciu medzi historikmi postrehol Stieg [13]. Je možné, že

v Zozname bibliografických odkazov

13. STIEG, M. F. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, 1981, **42**(6), 549-560.

26. CRANE, D. *Invisible Colleges*. Chicago: University of Chicago Press. 1972.

Metódy citovania (techniky citovania)

3. Systém priebežných poznámok

Myšlienka neviditeľného deja bola vedecky skúmaná³². Jej absenciu medzi historikmi postrehol Stieg³³. Je možné, že Crane povedal³⁴

v Zozname bibliografických odkazov

32. CRANE, D. *Invisible Colleges*. Chicago: University of Chicago Press. 1972.

33. STIEG, M. F. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, 1981, 42(6), 549-560.

34. CRANE, D. odk. 32.